

Handleiding publieke consultatie over single-use plastics

1. Ga naar de [website](#) van de [publieke consultatie](#)
2. Scroll naar beneden en klik op de knop 'Vragenlijst beantwoorden'.

In dit document vind je de antwoorden die je kunt gebruiken voor het invullen van de vragenlijst.

Kopieer de antwoorden niet, maar **herschrijf ze in je eigen woorden**. Dit is belangrijk omdat de Europese Commissie dubbele antwoorden verwijdt.

Deel A. Uw gegevens

Vul je gegevens in en geef bij privacy-instellingen voor openbaarmaking aan of je input anoniem of openbaar zichtbaar is op de website van de Europese Commissie. Ga akkoord met de privacy verklaring.

Deel B. Algemene vragen (bewustzijn, gedrag & waargenomen resultaten)

Bewustzijn & percepties

Vraag 1) Was u vóór deze enquête op de hoogte van de EU-regels op het gebied van kunststoffen voor eenmalig gebruik en kunststofhoudend vistuig?

Antwoord

Ja

Vraag 2) Hebt u sinds 2019 veranderingen opgemerkt in de beschikbaarheid van kunststofproducten voor eenmalig gebruik, zoals rietjes, bestek, bekens en voedselverpakkingen?

Antwoord

Ja

Toelichting: met een 'ja' reflecteren zoveel mogelijk antwoorden dat, in de basis, de wetgeving voor kunststofproducten voor eenmalig gebruik werkt. In Nederland zien we positieve veranderingen in de beschikbaarheid van sommige producten, zoals plastic zakken. We vinden deze items minder op onze stranden. Helaas zijn er in de beschikbaarheid van andere producten, zoals sigarettenfilters, geen veranderingen. Vandaar dat we die hier niet selecteren.

Zo ja, in wat voor bedrijf?

Antwoord

Wattenstaafjes

Antwoord
Bestek, borden, rietjes en roerstaafjes voor dranken
Antwoord
Plastic zakken
Toelichting: je kunt hier meerdere opties aanvinken. Wij adviseren hier ‘wattenstaafjes’, ‘plastic zakken’ en ‘bestek, borden, rietjes en roerstaafjes voor dranken’ te selecteren omdat we in onze strandafvaldata zien dat deze afvalitems, in ieder geval de plastic variant, significant afnemen.

Vraag 3) Hoeveel zwerfvuil van kunststoffen voor eenmalig gebruik is er volgens u in uw omgeving in vergelijking met 2019?

Antwoord
Evenveel
Toelichting: we adviseren hier om ‘evenveel’ in te vullen. Op bepaalde items zoals sigarettenpeuken zien we namelijk geen enkele vooruitgang. In de strandafvaldata van Stichting De Noordzee en bij de Beach Clean Up Tour zien we blijvend sigarettenfilters hoog in de ranglijst staan. Onderzoek van GoClean uit 2021 wees uit dat ondanks opruimacties er een stabiel vervuilingsniveau van sigarettenfilters blijft.

Vraag 4) Welke producten die onder de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik vallen, treft u nog steeds het vaakst als zwerfvuil aan? (kies maximaal 3 opties).

Tussen 1 en 3 selecties

Antwoord
Drankverpakkingen
Antwoord
Tabaksfilters
Antwoord
Zakjes en wikkels
Toelichting: selecteer drankverpakkingen, tabaksfilters en zakjes en wikkels. Uit onze strandafvalmonitoring komen deze afvalitems het vaakst naar voren. Sigarettenfilters zijn een van de meest verspreide plastic items ter wereld, als direct gevolg van de triljoenen sigarettenpeuken met filter die elk jaar worden weggegooid.

Vraag 5) Hebt u sinds 2019 praktische verschillen opgemerkt tussen verboden kunststofproducten voor eenmalig gebruik (wattenstaafjes, bestek, borden, rietjes, roerstaafjes voor dranken, stokjes voor ballonnen, voedsel- en drankverpakkingen van piepschuim en drinkbekers van piepschuim) en alternatieven daarvoor, zoals plastic rietjes versus papieren rietjes?

Antwoord

Ik weet het niet zeker

Toelichting: we adviseren hier als antwoord 'ik weet het niet zeker'. We zien dat de SUPD op de stranden voor sommige items een beweging naar papieren alternatieven heeft veroorzaakt. Maar er bij sommige items ook alternatieven ontstaan die het plastic probleem, of de giftige toevoegingen aan deze items, niet oplossen. Het beeld is gemengd.

Vraag 6) Hebt u onbedoelde effecten waargenomen, bijvoorbeeld vervanging door minder duurzame alternatieven (bv. papier met een PFAS-laagje), valse groene claims (bv. valse beweringen over herbruikbaarheid/biologische afbreekbaarheid), toegenomen gebruik van alternatieve artikelen (bv. dozen voor afhaalmaaltijden op papierbasis) enz.)?

Antwoord:

Ja, er zijn onbedoelde effecten. Een bekend voorbeeld zijn de kartonnen bekertjes met plastic coating die tot op dit moment in Nederland worden gedoogd. Ook zijn er producten die als bio afbreekbaar plastic op de markt komen en niet voldoende afbreken (valse claims). Deze vorm van greenwashing is er ook bij zogenaamd biologisch afbreekbare sigarettenfilters die de aandacht afleiden van dat filters überhaupt een niet-essentieel, schadelijk product zijn. Of dat ondernemers rietjes of bakjes aanbieden als 'herbruikbaar' of 'afwasbaar', maar dat dit hergebruik in de praktijk helemaal niet haalbaar is.

Doeltreffendheid & gedrag

Wat kunststofproducten voor eenmalig gebruik en kunststofhoudend vistuig betreft, wordt met doeltreffendheid van de richtlijn bedoeld dat zij de consumptie en het zwerfvuil van kunststoffen voor eenmalig gebruik daadwerkelijk heeft verminderd, het afvalbeheer heeft verbeterd en mariene verontreiniging heeft voorkomen.

Vraag 7) Hebben vastzittende doppen op drankflessen beïnvloed hoe u ze gebruikt en/of als afval sorteert?

Antwoord

Weet ik niet

Toelichting: wij adviseren hier ‘weet ik niet’ te antwoorden. Het effect van de invoering van statiegeld op de afname van doppen in het milieu lijkt sterker te zijn dan deze maatregel. Maar we hebben een langere reeks aan strandafvaldata nodig om dit met zekerheid te kunnen concluderen.

Vraag 8) Bent u bekend met het schildpadlogo of met voorlichtingscampagnes over kunststofproducten voor eenmalig gebruik?

Antwoord

Ja

Toelichting: wij adviseren hier een ‘ja’. Dit leidt namelijk tot een vervolgvraag (zie hieronder).

Zo ja, hebben het door de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik ingevoerde schildpadlogo voor producten (nl. maandverband/tampons/inbrengulzen, vochtige doekjes voor persoonlijk/huishoudelijk gebruik, tabaksfilters, bekertjes) of voorlichtingscampagnes uw gedrag beïnvloed?

Antwoord

Nee

Toelichting: we adviseren een ‘nee’. Weinig mensen weten in de praktijk wat dit logo inhoudt. En we zien, voor tabaksfilters, geen effect van deze maatregelen. CE Delft heeft in een studie in 2021 aangetoond dat een informatiecampagne vanuit de Rijksoverheid maar een beperkt of geen effect zou kunnen hebben op zwerfafval. “De verwachting dat alleen een campagne leidt tot gedragsaanpassing is beperkt. Wel kan een campagne mogelijk tot een effectieve kennisoverdracht leiden.” (CE Delft, 2021) Uit eerder onderzoek naar de markering op de sigarettenpakjes is gebleken dat het informatiesignaal vooralsnog geen aantoonbaar effect heeft gehad (Europese Commissie, DG for Environment, 2021).

Vraag 9) Zijn er in uw omgeving mogelijkheden voor hergebruik (navulling/terugnemen, statiegeldregelingen) beschikbaar voor relevante producten die onder de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik vallen (zoals drinkbekers, voedselverpakkingen, drankverpakkingen)

(inclusief flessen), borden, bestek)?

Antwoord

Ja, deels

Toelichting: advies is om 'ja, deels' te antwoorden. In Nederland zit er statiegeld op drankverpakkingen (flessen, blikjes). Helaas is dit systeem niet overal in de EU aanwezig en zijn er in Nederland ook nog vele verbeteringen mogelijk. De mogelijkheden voor terugnemen, en al helemaal voor navulling, zijn niet breed beschikbaar. Voor drinkbekers, bestek etc. kan meer worden geregeld.

Vraag 10) De richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik verbiedt de volgende kunststofproducten voor eenmalig gebruik: wattenstaafjes, bestek, borden, rietjes, roerstaafjes voor dranken, stokjes voor ballonnen, voedsel- en drankverpakkingen van piepschuim en drinkbekers van piepschuim. Heeft u gezien dat dergelijke producten beschikbaar zijn op onlinemarktplaatsen en in traditionele detailhandelszaken in uw EU-land?

Antwoord

Ja, soms

Vraag 11) Op grond van de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik moesten de EU-landen de volgende maatregelen voor kunststofhoudend vistuig invoeren: uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, nationale minimale jaarlijkse inzamelingspercentages voor afgedankt vistuig voor recycling, rapportageverplichtingen en bewustmakingsmaatregelen om gebruikers te informeren over de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, hergebruikssystemen en opties voor afvalbeheer, alsook over de negatieve gevolgen van zwerfvuil. Zijn deze maatregelen volgens u doeltreffend geweest?

Antwoord

Nee

Leg uit welke maatregelen niet doeltreffend zijn en waarom.

Antwoord: de UPV voor kunststofhoudend vistuig is in Nederland vertraagd ingevoerd, namelijk pas vanaf 31 december 2024. De eerste rapportages of is voldoen aan de inzamelingspercentages komen pas rond augustus 2026. De UPV en inzamelingspercentages zijn tot nu dus zeker nog niet effectief geweest. In Nederlandse cijfers van strandafval van Stichting de Noordzee blijkt weinig tot geen effectiviteit: van vispluis zijn bijvoorbeeld nog steeds hoge aantallen op de stranden aanwezig. Over herbruikbare alternatieven voor vispluis is de marktontwikkeling en informatievoorziening achtergebleven. Het kan pas doeltreffend worden als er meer wordt geëxperimenteerd met een beweging naar milieuvriendelijker alternatieven toe.

Vraag 12) Wat heeft tot dusver het best gewerkt om de negatieve gevolgen van kunststoffen voor eenmalig gebruik en kunststofhoudend vistuig tegen te gaan?

Antwoord: Verboden werken tot dusver het beste. Deze moeten tegelijkertijd worden ingevoerd met aanvullende, ondersteunende maatregelen. Zoals statiegeldsystemen en een effectief functionerende uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). Helaas reflecteren UPV systemen, zoals die voor sigarettenfilters, niet de daadwerkelijke kosten van vervuiling. Daardoor betalen verantwoordelijke industrieën te weinig voor de schade aan het milieu. De UPV voor sigarettenfilters zou de verantwoordelijkheid moeten uitbreiden tot buiten de openbare afvalsystemen en alle weggegooide filters moeten omvatten, zou de werkelijke kosten van opruiming en infrastructuur moeten meerekenen en moet recht doen aan het feit dat sigarettenfilters niet kunnen worden geïntegreerd in een veilige kringlooeconomie. Schoonmaakacties, bewustmakingscampagnes en afvalbeheer zijn weliswaar noodzakelijk, maar blijven structureel ontoereikend om de voortdurende stroom van vervuiling aan de bron te voorkomen. Om deze redenen moet een doeltreffende en evenredige reactie prioriteit geven aan preventie stroomopwaarts. De richtlijn moet het mogelijk maken sigarettenfilters te verbieden, ongeacht de materiaalsamenstelling.

Deel C. Diepgaande vragen over kunststofproducten voor eenmalig gebruik (relevantie, toepassingsgebied, markteffecten & uitvoering)

Relevantie

De richtlijn wordt relevant geacht als zij tegemoetkomt aan milieuoverwegingen, volksgezondheidskwesties en de verwachtingen van de burgers.

Vraag 13) Maak de volgende zin af: “De bestrijding van kunststofproducten voor eenmalig gebruik in de EU is...”:

Antwoord
Heel belangrijk
Toelichting: We raden aan om hier ‘heel belangrijk’ in te vullen. Het is van groot belang dat de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik overeind blijft en zelfs wordt aangesterkt met nieuwe maatregelen.

Vraag 14) De richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik voert verschillende soorten maatregelen in: vermindering van het verbruik, beperkingen op het in de handel brengen, vastzittende doppen voor drankverpakkingen, gehalte aan gerecycled materiaal, markering, uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, gescheiden inzameling en bewustmaking. Hoe geschikt zijn deze maatregelen, ook wat hun ambitieniveau betreft?

Antwoord

Niet geschikt

Leg uit welke maatregelen niet geschikt zijn.

Antwoord: meerdere maatregelen zijn qua ambitieniveau niet geschikt. Sigarettenfilters genereren miljarden kleine, giftige afvalstukjes die moeilijk te verzamelen zijn en vaak aan bestaande afvalsystemen ontsnappen. Hun impact op het milieu kan niet alleen worden aangepakt met end-of-pipe maatregelen. Zelfs wanneer sigarettenfilters worden ingezameld, kunnen ze niet veilig worden gerecycled of gecomposteerd omdat ze verontreinigd zijn met hoge concentraties giftige stoffen (nicotine, PAK's, metalen). Hierdoor zijn ze fundamenteel onverenigbaar met de doelstellingen van de circulaire economie. Beperkingen op het in de handel brengen moeten vervolgens niet leiden tot 'valse oplossingen'. Sigarettenfilters gemaakt van zogenaamde biologisch afbreekbare materialen vallen buiten sommige wettelijke definities van plastic, maar ze zijn niet milieuvriendelijk en mogen niet worden vrijgesteld van regelgeving. Vanuit het oogpunt van duurzaamheid is het probleem het filter zelf, niet het materiaal waarvan het is gemaakt. Biologisch afbreekbare filters zijn ontworpen om te functioneren als plastic filters: voor eenmalig gebruik, massaal geproduceerd en moeilijk in te zamelen.

Vraag 15) De richtlijn heeft momenteel betrekking op de volgende kunststofproducten voor eenmalig gebruik: wattenstaafjes, bestek, borden, rietjes, roerstaafjes voor dranken, ballonnen, stokjes voor ballonnen, voedselverpakkingen, drinkbekers, drankverpakkingen (inclusief drankflessen), tabaksfilters, plastic zakken, zakjes en wikkels, vochtige doekjes en sanitaire artikelen (zie deel A-G van de bijlage bij de richtlijn). U vindt het huidige toepassingsgebied van de kunststofproducten voor eenmalig gebruik:

Antwoord

Ontoereikend

Antwoord:

De richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik zou een verbod op sigarettenfilters moeten bevatten. Sigarettenfilters zijn nog het meest voorkomende zwerfvuil. Alternatieve maatregelen, vastgesteld onder de eerdere SUPD, zoals de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, hebben de milieuschade niet verholpen. Sigarettenfilters leveren geen gezondheidsvoordeel, maar veroorzaken wel een aanhoudende en grootschalige milieuschade. Verbied de verkoop van sigaretten met filters als inherent misleidende producten. De

richtlijn moet het mogelijk maken om sigarettenfilters te verbieden, ongeacht de materiaalsamenstelling. Het beperken van maatregelen tot filters op basis van kunststof zou mazen in de wet creëren en de overstap naar zogenaamde “biologisch afbreekbare” of “kunststofvrije” alternatieven stimuleren, die geen oplossing bieden voor de toxiciteit, persistentie of het in de praktijk voorkomende zwerfafval en vaak neerkomen op greenwashing.

Daarnaast zorgt de introductie van nieuwe nicotineproducten voor extra afvalstromen van eenmalig gebruik met vergelijkbare gevolgen als het sigarettenfilter. Wegwerpbare elektronische sigaretten bestaan uit plastic, elektronische onderdelen, batterijen en gevaarlijke reststoffen en worden vaak buiten de daarvoor bestemde systemen weggegooid of achtergelaten, terwijl nicotinezakjes gemakkelijk aan inzameling ontsnappen en bijdragen aan plastic- en chemische vervuiling van bodems, oceanen en rivieren. De richtlijn zou dus alle eenmalige gebruiksproducten van de tabaksindustrie moeten verbieden.

Tot slot, voor plastic producten die in de praktijk in grote mate in het milieu achterblijven, zoals vispluis (wel rond 50% van het gebruikte vispluis op zee breekt van visnetten af), moet ook worden overwogen of deze producten niet simpelweg door deze effecten single-use-plastics zijn.

EU-meerwaarde

De EU-meerwaarde heeft betrekking op de voordelen van maatregelen op EU-niveau in plaats van op nationaal niveau, wat bijdraagt tot consistente regels in alle lidstaten.

Vraag 16) Kunnen de lidstaten het probleem van kunststofproducten voor eenmalig gebruik afzonderlijk beter aanpakken dan de EU?

Antwoord

Nee

Licht toe als u “ja” of “nee” hebt geantwoord.

Antwoord: in de praktijk blijkt het lastig voor lidstaten om afzonderlijk kunststofproducten voor eenmalig gebruik aan te pakken. Bezwaren zoals de interne marktwerking in de EU verhinderen dan vaak voortgang, bijvoorbeeld als het gaat om nationale verboden. Bovendien kan het afzonderlijk aanpakken, met verschillende regels die gelden in lidstaten, ertoe leiden dat er illegale handel in deze producten ontstaat over de grenzen. De richtlijn zou een gezamenlijk ambitieus niveau moeten neerzetten.

Vraag 17) In hoeverre denkt u dat gemeenschappelijke EU-regels voor kunststoffen voor eenmalig gebruik voor een gelijk speelveld voor bedrijven in alle lidstaten zorgen?

Antwoord

In grote mate

Toelichting: wij adviseren om ‘in grote mate’ te antwoorden. Lidstaten kunnen altijd een nationale ‘kop op de wetgeving’ (vertaling: extra ambitieus zijn) instellen. Maar het is van groot belang dat er breed in de EU dezelfde regels gelden, zodat bedrijven met dezelfde werkelijkheid te maken hebben (ook bij internationale handel).

Samenhang

De samenhang wordt beoordeeld door na te gaan in hoeverre de doelstellingen, definities, instrumenten en tijdschema’s van de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik overeenkomen met de kaders waarnaar wordt verwezen, en of de uitvoering in alle landen en contexten consistent is. Houd rekening met overlappingsen, synergiën, lacunes of tegenstrijdigheden en noteer kort concrete voorbeelden of gevallen waarin zich verschillen voordoen.

Vraag 18) Is de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik coherent met ander EU-beleid (verpakking, afval, mariene strategie, bestrijding van tabaksgebruik)?

Antwoord

Nee

Zo nee, geef voorbeelden van incoherentie.

Antwoord: de EU heeft een doel van 30% reductie van microplastics in het milieu in 2030. Het laten voortbestaan van sigarettenfiltervervuiling, en daarmee lekkage van microplastics naar het milieu, sluit niet aan bij deze ambitie. Microplasticvervuiling door sigarettenfilters is een vaak over het hoofd gezien maar ernstig milieuprobleem. Elk filter bestaat uit 12.000 tot 15.000 celluloseacetaatvezels, en naarmate deze filters afbreken, komen er microvezels vrij in de omgeving. Naar schatting komen er ongeveer 100 microplasticvezels vrij uit één weggegooid filter per dag.

Daarnaast was het belangrijkste doel van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (MSFD) oorspronkelijk dat in 2020 een “goede milieutoestand” (GES) in alle mariene wateren van de EU zou worden bereikt. Dit is niet gelukt, ook niet op de indicator strandafval. Het aanpakken van sigarettenvervuiling zou een aanzienlijke verbetering op deze indicator betekenen én blijft van belang voor de toekomst van de MSFD.

Vraag 19) Is de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik in overeenstemming met internationale inspanningen (regionale zeeverdragen, Kaderovereenkomst voor de bestrijding van tabaksgebruik enz.):

Antwoord

Nee

Zo nee, geef voorbeelden van incoherentie.

Antwoord: Artikel 18 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging heeft betrekking op de bescherming van het milieu in verband met tabaksontmoediging. Tijdens

COP11 werd in Besluit FCTC/COP11(10) over de uitvoering van artikel 18 van het WHO-Kaderverdrag 4, de verplichting van de partijen bevestigd om voldoende aandacht te besteden aan milieubescherming en de gezondheid van personen in verband met de teelt en productie van tabak. Het besluit legt een expliciet verband tussen artikel 18 en de milieuschade die wordt veroorzaakt door tabaksafval, met name de kunststoffen (plastics) die worden gebruikt in productverpakkingen en plastic sigarettenfilters. Deze worden gekenmerkt als onnodige, vermijdbare, problematische wegwerpplastics en behoren tot de meest voorkomende afvalproducten ter wereld. Dat de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik niks doet aan sigarettenvervuiling is daarmee een incoherentie met dit beleid. Een andere incoherentie met het Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging zit hem in de inmenging van de tabaksindustrie in de uitvoering van de producentenverantwoordelijkheid. Artikel 5.3 stelt dat de betrokkenheid van de tabaksindustrie bij het beïnvloeden van beleid, bewustmakingscampagnes of bestuursstructuren beperkt of uitgesloten moet worden.

De richtlijn zou ook rekening moeten houden met de actieplannen van regionale zeeverdragen, zoals OSPAR. En doelen die daar worden gesteld in het Regionale Action Plan, zoals

- het verminderen van veelvoorkomende plastic wegwerpartikelen en maritieme plastic voorwerpen op stranden met 50% in 2025 en met 75% in 2030, vergeleken met het referentiejaar 2016; en
- het bereiken van een vermindering van 70% van alle zwerfvuil op stranden in 2030.

Toepassingsgebied & definities

Bij de evaluatie van de richtlijn kunststoffen voor eenmalig gebruik wordt nagegaan of de huidige definities in de richtlijn duidelijk en werkbaar zijn. Met name de definities van “kunststof”[1] en “kunststofproduct voor eenmalig gebruik”[2] kunnen van invloed zijn op de wijze waarop de regels in verschillende sectoren en landen in de praktijk worden toegepast.

[1] Een materiaal bestaande uit een polymeer zoals bedoeld in artikel 3, punt 5, van Verordening (EG) nr. 1907/2006, waaraan mogelijk additieven of andere stoffen zijn toegevoegd, en dat als een structureel hoofdbestanddeel van eindproducten kan worden gebruikt, met uitzondering van natuurlijke polymeren die niet chemisch gewijzigd zijn.

[2] Een product dat geheel of gedeeltelijk van kunststoffen is gemaakt en niet werd bedacht, ontworpen of in de handel gebracht om binnen zijn levensduur meerdere cycli te maken door te worden teruggestuurd naar een producent om opnieuw gevuld te worden of opnieuw gebruikt te worden voor het doel waarvoor het gemaakt was.

Vraag 20) Hebben de definities van “kunststof” en “kunststofproduct voor eenmalig gebruik” praktische problemen opgeleverd voor u of uw sector?

Antwoord

Ja

Zo ja, waarom?

Antwoord: De snelle groei van nieuwe productcategorieën, zoals wegwerpbare elektronische sigaretten en nicotinezakjes, laat zien hoe milieuregelgeving achter kan lopen op productinnovaties. Terwijl de richtlijn zich vooral richt op traditionele tabaksgerelateerde kunststoffen, lopen nieuwe nicotineproducten het risico om gedeeltelijk of helemaal buiten de materiaal- of productdefinities te vallen, wat leidt tot inconsistenties en mazen in de regelgeving. Dit moeten we willen voorkomen.

Vraag 21 t/m 40 hoef je niet in te vullen. Deze vragen zijn voornamelijk bedoeld om input op te halen bij mensen die een eigen bedrijf of onderneming hebben óf bij de overheid of een toezichhoudende organisatie werken.

Klik op de knop ‘indienen’ om je antwoorden naar de Europese Commissie te versturen!

Hartelijk dank voor je betrokkenheid!